

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vanitas Vanitatum Consideratione Seria Evanescens

Bellegambe, François

Insulis, 1681

Consideratio XX. Anima mundo pretiosior.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51072](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51072)

CONSIDERATIO XX.

ANIMA MVNDO PRETIOSIOR.

I. Quid prodest homini, si mundum universum lucretur, animæ verò suæ detrimentum patiatur? aut quam dabit homo commutationem pro anima sua? (a) Nullam utique. (*subdit Dionysius Carthusianus*) (b) Ideò nihil proficit, si totum mundum lucretur, & animam suam neglexerit. Propter quòd ait Psalm. Non dabit Deo placationem suam, & pretium redemptionis animæ suæ. (c) Superat enim pretium animæ humanæ omnia bona hujus mundi, & ideò solus sanguis unigeniti Filii Dei, qui infiniti est valoris, pretium animarum esse potuit. (d) Attende pretium, *mi homo*, respice Dominum tuum. Considera quale pretium pro te dedit: sanguinem suum pro te fudit. Charum te habuit, quem tam charè redemit. (e) Deus proprio

(a) *Matth. 16.* (b) *Ibi.* (c) *Pf. 48.* (d) *Bellarm. ibi.* (e) *Damasc. de die judicii. vid. Aug. 10. 10. de divers. ser. 49.*

328 CONSIDERATIO XX.

Filio suo non pepercit, sed pro nobis omnibus tradidit illum. (f) Pulchro verbo usa est Scriptura, ut Dei Patris erga te pium propositum declararet, qui morti pro te totum obtulit. Quod in Patre fuit, nihil sibi ipse reliquit: totum pro te obtulit, quod in plenitudine Divinitatis non amisit. Considera affectum patrium. Quod pietatis est, quasi morituri Filii suscepit periculum, quasi orbitatis hausit dolorem, ne tibi periret fructus redemptionis. Tantum fuit Domino studium tuæ salutis, ut propemodum de suo periclitaretur, dum te lucraretur. Ille propter te dispendia nostra suscepit, ut te divinis insereret, coelestibus consecraret. Mirè etiam addidit: Pro nobis omnibus tradidit illum: ut ostenderet quòd omnes ita diligat, ut dilectissimum sibi Filium pro singulis traderet. (g) *Vnde & Paulus*: In fide vivo Filii Dei, qui dilexit me, & tradidit semetipsum pro me. (h) Quam igitur dabit homo commutationem pro animâ suâ? Nec totus mundus sufficeret. Magna res anima, quæ Christi

(f) *Rom. 8.* (g) *Ambros. l. 1. de Iacob, c. 6.*
 (h) *Galat. 2.*

ANIMA MUNDO PRETIOS. 329

sanguine redempta est. Gravis animæ casus, quæ non nisi Christi cruce potuit reparari. (i) Totus quidem iste mundus ad unius animæ pretium æstimari non potest. Non enim pro toto mundo Deus animam suam dare voluit, quam pro anima humana dedit. Sublimius ergo est animæ pretium, quæ non nisi sanguine Christi redimi potuit. (k) Initus est bonæ fidei contractus. Nemo fallit Redemptorem tuum, nemo circumvenit, nemo premit. Egit hic commercium: jam pretium solvit; sanguinem fudit: sanguinem, inquam, fudit unicus Dei Filius. O anima, erige te, tanti vales. (l) Empti estis pretio magno. (m) Non corruptilibus auro vel argento, sed pretioso sanguine quasi Agni immaculati. (n) Qui dilexit nos, & lavit nos à peccatis nostris in sanguine suo, & fecit nos regnum & sacerdotes Deo & Patri suo: (o) *Agnosce ergo, & gratus profitere*: Magnum quidem mihi est de Deo, quòd esse me sentio opus suum; sed multò plus est, quòd tran-

(i) Bernard. ep. 74. (k) Bernard. medit. cap. 3.

(l) August. in Ps. 102. [m] 1. Cor. 6. (n) 1. Petr.

1. (o) Apoc. 1.

330 CONSIDERATIO XX.

fuisse ipsum video in pretium meum: quandoquidem tam copioso munere ipsa redemptio agitur, ut homo Deum valere videatur. (p) In trutina ergo crucis, non aurum vel argentum, non corpus aliquod Angelicum, sed semetipsum passus est author salutis appendi, ut homini, qui ab statu degeneraverat, naturæ suæ dignitatem vel ipsa ostenderet pretii magnitudo. (q) Domine, quid est homo, quia magnificas eum? aut quid apponis erga eum cor tuum? (r) Respiramus, Fratres, & si nihil sumus in cordibus nostris, fortè in corde Dei potest aliud latere de nobis. O Pater misericordiarum, ô Pater miserorum, quid apponis erga eos cor tuum? Scio, scio: ubi est thesaurus tuus, ibi est & cor tuum. Quomodo ergo nihil sumus, si thesaurus tuus sumus? (s) *At quomodo & cur homo thesaurus Dei, adeò pretiosus in conspectu ejus, ut pro illo redimendo seipsum exinaniverit, sanguinem fuderit unicus Filius Dei? Miraris, & meritò quidem, ac nisi te ipsum cognoveris, non intelliges. Audi Ter-*

(p) Euseb. *Emiss. h̄m.* 6. de Pasch. (q) Euseb. *Emiss. ho.* 2. de symbolo. (r) Iob 7. (s) Bernard. *serm.* 5. in dedic. Eccl.

ANIMA MUNDO PRETIOS. 331

tullianum: (t) Meritò se pro suo homi-
ne depofuit, pro imagine & fimilitu-
dine fuâ, non alienâ. *Audi Ambrofium.*

(u) Dominus tanquam speciofa man-
cipia, quæ ad imaginem & fimilitu-
dinem fui fecit, idoneus fui operis
æftimator, magno pretio nos redemit.

O pulcherrima inter mulieres, (x) q̄
*anima inter creata omnia longè pretiofiffi-
ma*, opus manuum Dei, imago, foror,
fponfa, amica, templum, hæres Dei, co-
hæres Chrifti, merces ejus mortis &
fanguinis, *attende tibi, adhære Deo tuo,*

*Redemptori tuo, fponfo, fratri, Domino, &
dic: Ego dilecto meo, & dilectus meus
mihi.* (y) Ego ex eo pendeo, atque illi
meipfam dicavi: nam & ipfe me or-
bi prætulit, & fibi copulavit. (z) Ego
dilecto meo, & ad me converfio ejus.

(a) Illi enim meipfam addixi, &
consecravi, & alienam omnem con-
fuetudinem contempfi: nam ipfe me
quoque ceteris antetulit, & ad me fe-
fe convertit. (bb) Difcamus Chrifto ni-
hil præponere, quia nec nobis quid-

(t) L. 4. contra Marcion. c. 21. (u) L. 7. in c.
1. 2. Luc. e. (x) Cant. 1. (y) Cant. 6. [1] Theo-
doret ibi (aa) Cant. 7. (bb) Theodor. ibi.

332 CONSIDERATIO XX.

quam ille præposuit. (cc) Quid ergo te, ô homo, erubescendis cupiditatibus exhonoras? Nobilem vult esse vitam tuam, qui tibi commisit imaginem suam. Quàm pretiosus sis, si factorem fortè non credis, interroga Redemptorem. (dd) Quid est quod debui ultra facere vineæ meæ, & non feci ei? (ee) Ecce in manibus meis descripsi te. (ff) Redemi te, & vocavi te nomine tuo: Meus es tu. Ego Dominus Deus Israël Salvator tuus. Ego dilexi te. (gg) O Domine, quia ego servus tuus. Dirupisti vincula mea. (hh) Redemisti me Domine Deus veritatis. (ii) Diligam te Domine, liberator meus: (kk) cuius sum ego, & cui deservio. (ll)

II. Quid inane quærimus lucrum, pretiosæ animæ detrimentum? Exiguus tibi est totus mundus præ unius animæ dispendio. Quid enim prodest homini, si hunc mundum lucretur, animæ verò suæ detrimentum patiatur? aut quam commutationem da-

(cc) Cyprian. lib. de orat. Dom. [dd] Euseb. Emis. ho. 2. de symb. (ee) Isai. 5. (ff) Isai. 49. (gg) Isai. 43. (hh) Ps. 115. [ii] Ps. 30. (kk) Ps. 17. (ll) Act. 27.

ANIMA MUNDO PRETIOS. 333

bis pro anima tua? Non auro redimitur, non argento, imò auro amittitur. (a) Damna animæ totum penitus secum auferunt; nec quidquam homo omninò habere poterit, qui seipsum damno animæ pereuntis amittit. Et ideò nihil dubites pro te dare, quia si te amiseris, omnia in te perdis: si autem te lucrifeceris, tecum & in te omnia possidebis. (b) Proinde non potest ulla compendii causa consistere, si constet animæ intervenire dispendium. Ubi salutis damnum est, illic utique jam lucrum nullum est. Quo enim lucrum capiatur, nisi capiendi sedes inconcussa seruetur? Atque idcirco ad illud lucrum verum, ad illud sanctum expetendumque commercium, dum tempus est, properemus. (c) Nam licet pretiosarum vestium more purpura in imagines currat, & lentescens foliis erret ad speciem, nec de effossis gravia, quibus incumbis, desint metalla thesauris; vana tamen, nisi fallor, ista atque inania computabuntur, si adjacentibus tibi cunctis, sola salus tibi deesse videatur: sicut

(a) *Ambros. de bono mort. c. 5.* (b) *Salvian. l. 3. ad Eccles.* (c) *Eucher. par. enet.*

334 CONSIDERATIO XX.

Spiritus sanctus loquitur, nihil nos in vicem animæ nostræ posse dare: ait enim Si totum orbem lucrifeceris, & animam tuam perdidideris, quid proderit tibi &c. ? Matth. 16. Vana enim sunt universa, quæ cernimus, & quæ infirmis radicibus posita, soliditatis suæ vim nequeunt sustinere. (d) Agnosce, ô Christiane, dignitatem tuam, & divinæ consors factus naturæ, noli in veterem vilitatem degeneri conversatione redire. Memento, cujus capitis, & cujus corporis sis membrum. Reminiscere, quia erutus de potestate tenebrarum, translatus es in Dei lumen & regnum. Per Baptismatis sacramentum, Spiritus sancti factus es templum. Noli tantum habitatorem pravis de te actibus effugare, & diabolicæ iterum subicere servituti: quia pretium tuum sanguis est Christi, qui in veritate te judicabit, quia misericordiâ te redemit. (e) Pretium animæ non est ne universus quidem mundus. Et ideò dicebat: Quid prodest homini si universum mundum lucretur &c. ? Ut autem scias, ne

(d) Cyprian. de laude martyrii. (e) Leo serm. 1. de Nativ.

ANIMA MUNDO PRETIOS. 335

universum quidem mundum esse pretium, audi quidnam Paulus dicat de aliis Sanctis: Circuierunt in melotis, & in pellibus caprinis, egentes, angustiati, afflicti; quibus dignus non erat mundus. Hebr. 11. Mundus enim est propter animam.... Vis scire quantum sit pretium animarum? Redempturus eas Unigenitus, non mundum dedit, non hominem, non terram, non mare, sed suum pretiosum sanguinem. Quocirca dicebat Paulus: Pretio empti estis: nolite fieri servi hominum. 1. Cor. 7. Vidisti magnitudinem pretii? Quando ergo eam tanti emptam perdidideris, quomodo poteris eam deinceps emere? Christus enim à mortuis suscitatus non amplius moritur. Vidisti quàm sit pretiosa anima, & quanta sit ejus dignitas? Vide ergo ne eam negligas, & captivam facias. (f) Nam pecuniæ, vel id genus alterius rei qui fortè jacturam fecerit, par pari hostium dare potest. At qui fecerit animæ suæ, aliud non habet, quod dare possit. Verùm sit rex licet, ipsiusque orbis imperium habeat, nun-

(f) Chrysost. in Ps. 48.

quam tamen vel unam emere animam, quamvis impendat universa, valuerit. Quapropter, ceteris omissis, ad unam, oro, hanc ipsam excolendam, nostrum omne studium convertamus. (g) *Novit dæmon ipse, adversarius tuus, quàm pretiosa sit anima tua, præ quâ cetera omnia parvo atque adeò nihilo estimat.* Extende, inquit ille Deo de Iobo, paululum manum tuam, & tange cuncta quæ possidet. (h) Paululum verò manum postulat extendi, quia exteriora sunt, quæ expetit conteri. Neque enim satan facere se aliquid multum putat, nisi cum in animâ fauciat, ut ab illâ patriâ feriens revocet, à qua ipse longè telo superbiæ suæ prostratus jacet. (i) *Vnde paulò inferiùs idem satan: Pellem, inquit, pro pelle, & cuncta quæ habet homo, dabit pro animâ suâ.* (k) *Quæ verba expendens Salvianus: Dilectissimam, inquit, esse animam suam homini etiam diabolus non negavit: & qui avertere omninò cunctos ab affectu animarum suarum nititur, idem tamen charissimas*

(g) *Idem in 16. Matth.* (h) *Iob, 1.* (i) *Gregor. l. 2. mor. c. 6.* (k) *Iob. 2.*

ANIMA MUNDO PRETIOS. 337

mas esse debere cunctis suas animas
 confitetur. Quis ergo furor est, viles
 à vobis animas vestras haberi, quas
 etiam diabolus putat esse pretiosas ?
 Quis furor est, viles à vobis haberi,
 quas etiam ille charas vobis debere
 esse dicit, qui viles facere conatur ?
 Ac per hoc, quicumque animas suas
 negligunt, etiam infra iudicium dia-
 boli se amant. (l) *Præfert demon ani-*
nam terrenis omnibus, quandoquidem, ut
animam lucretur, ostendit omnia regna
mundi, & gloriam eorum, & ait:
 Hæc omnia tibi dabo, si cadens ado-
 raveris me. (m) *Quid tu suggerenti res-*
pondes ? responde cum Christo: Vade sa-
tana. (n) Dic lustrali signo fretus:
 Ipse quoque imago Dei sum: nondum
 à superna gloriâ ut tu propter super-
 biam deturbatus sum; Christum indui,
 in Christum transmutatus sum; tu me
 ipse adora. (o) *Sed, ô vecordiam ! d-*
amentiam ! non pro toto mundo, non pro
omnibus regnis mundi, sed pro pomo, pro
re vilissimâ, momentaneâ, stercoreâ, pro
nihilo das diabolo animam tuam. Porrigit
 P

(l) Salvian. l. 3. ad Eccles. (m) Matth. 4. (n)
 ibid. (o) Nazianz. orat. in sanctum Baptisma.

ille pomum, & surripit paradisum. (p)
 Quanta iniquitas, & quàm lugenda
 perversitas! ut animam, quam Chris-
 tus sanguine suo redemit, luxuriosus
 quisque propter unius momenti de-
 lectationem libidinis diabolo vendat.
 (q) Quod ait Apostolus (Rom. 7.)
 Venumdatus sub peccato. Intelligendū
 est, quòd unusquisque peccando ani-
 mam suam diabolo vendit, accepto
 tanquam pretio dulcedine temporalis
 voluptatis. (r) Verè mendaces filii ho-
 minum in stateris. (s) Homines cor-
 rupta habentes animi iudicia.... Malè
 libram expendis, mala pro bonis eli-
 gens, vana veris anteponens, momen-
 tanea perpetuis potiora ducens, tran-
 sitoriam denique voluptatem pro læ-
 titia nunquam desiturâ ac perpeti
 præeligens. (t)

III. Discamus ergo, Fratres, ama-
 re animas nostras. Omnis voluptas
 sæculi transitoria est. Est amor utilis,
 est amor noxius: amor amore impe-
 ditur. Amor noxius recedat, & amor

(p) Bernard. de grad. humil. cap. de curiositate.
 (q) August. ser. 250. de Temp. (r) Idem exposit.
 proposit. ep. ad Rom. (s) Ps. 61. (t) Basil. hom.
 in Ps. 61.

ANIMA MUNDO PRETIOS. 339

utilis succedat. (a) Rectè ac utiliter amabat animam suam, quam pretiosam noverat, qui psallebat: Erue à framea Deus animam meam, & de manu canis unicam meam. (b) Et iterum: Anima mea in manibus meis semper. (c) Quæ verba explicans mellifluus Doctor: Sicut, inquit, quod in manibus tenemus, non facilè obliviscimur: sic nunquam obliviscamur negotium animarum nostrarum; & illa cura principaliter vigeat in cordibus nostris. (d) Et S. Eucherius: Primas apud nos curas, quæ prima habentur, obtineant, summasque sollicitudinis partes salus, quæ summa est, vendicet: hæc nos occupet in præsidium & tutelam sui, jam non planè prima, sed sola. (e) Huic uni negotio vacabat nominatissimus ille doctrinæ & vitæ præstantia Bellarminus, qui à Cardinali Ursino interrogatus, num, quod illi commendaverat negotium, premeret: Nihil, respondit, me premit quàm salutis meæ cura. (f) Est anima thesaurus, pro quo seipsum obtulit & tradidit Filius

P ij

(a) August. 10. 10. hom. 37. (b) Ps. 21. (c) Ps. 118. (d) Bernard. ser. 3. vigil. Nativ. (e) Eucher. parænet. (f) Cap. 17. ejus vitæ.

340 CONSIDERATIO XX.

Dei. Deprædari desiderat, qui thesaurum publicè portat in via; (g) in via Ægypti, in via spatiosa hujus sæculi. Custodi igitur temetipsum, & animam tuam sollicitè. (h) Monebat Moyses populum, quem redemerat Dominus de manu inimici, de domo servitutis. Nec contentus istâ unâ monitione in re tanti momenti, iterum sollicitè idem monet eodem capite: Custodite igitur sollicitè animas vestras. Nimirum anima depositum est, quod Christus sanguine suo redemptum, nobis commisit, omni curâ ac sollicitudine custodiendum. Quid ego infelix (exclamat Bernardus, sedulus alioqui depositarius) quò me vertam, si tantum thesaurum, si pretiosum depositum istud, quod sibi Christus sanguine proprio pretiosius judicavit, contigerit negligentius custodire? Si stillantem in cruce Domini sanguinem collegissem, essetque repositus penes me in vase vitreo, quod & portari sæpius oporteret; quid animi habiturus essem in discrimine tanto? Et certè id servandum accipi, pro quo mercator non insipiens (ipsa utique Sapientia) sanguinem il-

(g) Gregor, hom. 11. in Evang. (h) Deuter. 4.

ANIMA MUNDO PRETIOS. 341
lum dedit. Sed & habeo thesaurum
istum in vasis fictilibus, & quibus
multò plura, quàm vitreis, immine-
re pericula videantur. (i) Custodi
igitur animam tuam sollicitè. Ita custo-
diebant gloriosi pugiles Adrias & ejus filii,
qui, quòd Christum colerent, comprehensi,
Iudici Secundiano sollicitè perquirenti
de pecuniâ, responderunt: Quod
habuimus, in pauperes expendimus:
Thesauri nostræ animæ nostræ sunt,
quas perdere nullatenus volumus. (k)
*Sic custodiebant fortissimi illi quadraginta
Martyres, de quibus Nyssenus: (l) Unus
eis solus metus erat, ne à Christo se-
jungerentur; unum bonum, esse cum
Christo solo, cetera verò omnia risus
& umbra, nugæque, & somniorum
visis similia. Sic innumeri alii hodièque
custodiunt nobile Christi depositum, qui pro
fide, pro virtute, pro Deo ac Redemptore
suo, contemptis sæculi vanitatibus, carnisq;
illecebris, sæculo majores, seipsis for-
tiores, fideli Creatori commendant
animas suas in benefactis. (m) Prin-*

P iij

[i] Bernard. serm. 3. de adventu Dom. [k] Baron.
an. 289. n. 17. [l] Orat. de 40. Martyrib. (m) 1.
Petr. 4.

342 CONSIDERATIO XX.

cipes sacerdotum, acceptis triginta argenteis (quos Christi proditor Iudas re-
 zulerat, & in templo projecerat) dixerunt:
 Non licet eos mittere in carbonem,
 quia pretium sanguinis est. (n) At vos
 verò, sæculi dilectores, quò tandem mitti-
 tis pretium sanguinis Christi, animam, in-
 quam, vestram? in domum fumo reple-
 tam (ita mundum hunc appellat S. Pe-
 trus, Clementem, suum postea successorem,
 instruens) (o) in sacculum pertusum
 (p) vanitatibus, in cloacam voluptatum.
 Parcite, obsecro, Fratres, parcite a-
 nimabus vestris; parcite sanguini, qui
 pro vobis effusus est. (q) Lenocinantis
 mundi fraudibus opponite nunquam satis re-
 petendam expendendamque illam Redempto-
 ris sententiam: Quid prodest homini, si
 mundum universum lucretur &c.?
 Ita Bonifacio Comiti suggerebat Augustinus,
 (r) deinde subjungens: Noli diligere
 mundum, nec ea quæ in mundo sunt.
 Ecce consilium arripe, & age. Hic
 appareat si vir fortis es: vince cupi-
 ditates, quibus iste diligitur mundus.
 Ita suggerebat & inprimis commendabat

(n) Matth. 27. (o) Clemens. Rom. l. 1. Recognit.
 (p) Aggei 1. (q) Bernard. de Convers. ad Cler. c.
 30. (r) Ep. 70.

ANIMA MUNDO PRETIOS. 343

aquisimus ille animarum aestimator Franciscus Xaverius, qui prater alia Cocino scribens P. Simoni Roderico in Lusitaniam, sic habet: (f) Si Regem à meis fidelissimis atque amantissimis consiliis non abhorreere arbitrarer, saluberrimum ei darem consilium, ut quotidie per quadrantem horæ divinam illam sententiam meditando: Quid prodest homini, si universum mundum lucretur, animæ verò suæ detrimentum patiatur? germanam ejus intelligentiam à Deo peteret, cum sensu animi interiore conjunctam; & simul suarum precationum omnium illam vellet esse clausulam: Quid prodest homini &c. Ita tu factita, mi Christiane, ita seriâ meditare, maximè ubi suis nugacitatibus fascinare animum tuum satagit fallax mundus: præ unâ unicâ animâ tuâ, contemne, perde omnia, quia nihil est pretiosius animâ. (t)

(f) *Epist. l. 2. ep. 5.* (t) *Clemens Rom. ep. 3.*